

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1902. november 9.

Vasárnap.

XXI. évfolyam. 89. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasáb s petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyiltér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltér díja előre fizetendő.

Öt törvényjavaslat.

Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter öt törvényjavaslatot terjesztett be november 5-én a házban; és pedig: a kivándorlás szabályozásáról, az utlevélügyről, a határrendőrségről, 3 új csendőr kerületről és a külföldieknek a magyar korona országai területén való tartózkodásáról.

Ezen javaslatok szoros kapcsolatban vannak egymással és végeredményben a magyar állam területén újabb országos csapásként jelentkező népvándorlásnak lehető korlátozását célozzák. Gazdasági, politikai érdekeket szolgálnak a javaslatok, melyeknek időszerűsége el nem vitatható.

A kivándorlás szabályozásáról szóló javaslat mindenekelőtt meghatározza a kivándorló jogi fogalmát, korlátokat állít fel a kivándorlás ellen, a katonakötelezettek, a büntetettek és kiskorúakra nézve; a 15 éven aluli gyermekek szülői csak úgy vándorolhatnak ki, ha gyermekeikről gondoskodtak. A kinek elegendő pénze nincs az első szükségletek fedezésére, szintén nem vándorolhat ki. Utlevél nélkül kivándorolni nem lehet. A miniszter bizonyos területekre meg is tilthatja a kivándorlást, és megszabhatja az utirányokat is.

A kivándorlási ügynökség ezután engedélyhez kötött ipar lesz, melyet csak magyar állampolgár folytathat.

A kivándorlási ügy érdekében a törvény külön alapot teremt, melynek kezelése a belügyminisztériumhoz fog tartozni. Külön kivándorlási tanácsosok és biztosok lesznek.

A utlevélről szóló törvényjavaslat szerint nem nyerhet utlevelet az, ki az előbbi törvényjavaslat szerint már a kivándorlásban is akadályozva van; kiskorúak csak gyámi beleegyezéssel kaphatnak utlevelet. Az utlevél érvényessége egy évre, kivételesen három évre terjed. Hamis utlevél használatát, vagy annak jogtalan használatát egy hónapig terjedő elzárással és 200 koronával bünteti a törvény.

A határrendőrségről intézkedő javaslat a szervezendő határrendőrségre bizza a határrendészeti teendőket. Feladata lesz ellenőrizni a határon átkelőket, külföldie-

ket, kémeket, nyomozott és büntetett egyéneket a tolonczokat, a hadiszerek csempészeit, a nőcsempészetet, az utlevél szabályokat és a dugáru csempészetet.

A külföldieknek a magyar korona területén való lakhatásáról szóló javaslat megengedi az idegeneknek, hogy bárhol lakjanak, de kötelesek lesznek magukat 24 óra alatt bejelenteni. Ezen bejelentési kötelezettség nem terjed ki az uralkodóház tagjaira. A nem igazolt külföldi kiutasítható, esetleg kényszer útján is eltávolítható.

Az ötödik javaslat végül három új csendőr kerület fölállítását rendeli. Eddig hat kerület volt. Az újabb három csendőrkerület lesz: a VII. Nagy-Szebenben, a VIII. Debreczenben, a IX. Szombathelyen.

Visszavont törvényjavaslat. Budapest, nov. 6. A képviselőházban napirend előtt báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter visszavonta az ujonczjutalékra, az ujonczozásra és a póttartalékosok igénybevételére vonatkozó törvényjavaslatokat.

Új törvényjavaslatok. Budapest, november 6. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ma két új törvényjavaslatot nyújtott be a Házhoz az 1903. évi ujonczlétszám fölemeléséről és a póttartalékosok kivételképeni igénybevételéről.

Az előbbi szerint Magyarországra esik 53438 ujoncz a közöshadseregnek, 5500 a honvédségnek.

A póttartalékosok száma 6000, a miből reánk 2565 ember esik.

A képviselőházból.

Budapest, november 6. A képviselőház ma tartott ülésén az első felszólaló Rátkay László volt, a ki kijelentette, hogy elvárta volna, hogy ilyen verektség után a kormány azonnal le fog mondani.

Fejérváry közbeikt:

„Várjon kissé, majd később.”

Rátkay László: A kormány nem a magyar királyt, hanem a legfőbb hadurat szolgálja.

Minthogy az új javaslat szintoly törvénytelen, mint a visszavont javaslat; indítványozza, hogy a javaslatot olvassák fel és a Ház határozzon a fölött, vajjon a bizottsághoz utasítsassák-e.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy nem szegyen, ha a kormány a bizottságokban felmerült aggodalmakat eloszlatandó, a javaslatot visszavonja. A bizottsági tárgyalás a kormány javaslataitól a Ház-szabályok értelmében nem tagadható meg.

Rakovszky István a Ház határozata előtt a javaslat kinyomattatását kívánja szintén.

Apponyi Albert a Ház elnök kimutatta az ellenzéki felfogás helytelenségét. A Ház elveti a javaslat

felolvasását és ezt a bizottsághoz utasítja. Azután az indemnitás általános tárgyalását folytatta a Ház. Reich Aladár, Rakovszky István a javaslat ellen beszéltek.

Polgári leányiskolánk államosítása és internátusa.

Kézdivásárhely, 1902. nov. 6.

Pár nap előtt közöltük azt az örömdetes hirt, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter — ha a törvényhozás megszavazza a szükséges költséget, melyet a miniszter az 1903-ik évi állami költségvetésbe fölvett, s a miben kételkedni okunk nem lehet, az 1903. évi szeptember 1-étől teljesen állami kezelésbe veszi nőegyesületünk immár 4 osztályu polgári leányiskoláját. Most részletesebben ismertethetjük az ügy állapotát s ezért alább egész terjedelmében közöljük vármegyénk érdemes királyi tanfelügyelőjének a nőegyesülethez intézett következő leiratát:

A Jótékony Nőegylet tekintetes Elnökségének

Kézdivásárhely.

Örömmel értesitem a Tekintetes Elnökséget, hogy a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltósága a f. évi okt. hó 9-én 65759. sz. a. kelt rendelete szerint hajlandó a kézdívasárhelyi nőegyleti polgári iskolát a pénzügyi kormány, illetve a törvényhozás hozzájárulása esetén, a Kézdivásárhely város képviselő testületének f. évi június hó 26-án tartott közgyűlésében 40. sz. a. kelt határozattal megajánl. tt hozzá járulás igénybe vételével az 1903—4. tanévtől kezdve állami kezelésbe átvenni. E rendeletből kivehetőleg az iskola elhelyezése terhet is hajlandó magára vállalni a közoktatási kormány, csupán annyit kíván a várostól, hogy e célra megfelelő telekről gondoskodjék.

A befejezéshez közeledik, az a valóban szép feladat, a melynek megoldását a Jótékony Nőegylet ez iskolának a semmiből való előhívásával, megteremtésével magára vállalta. Kevés oly egylete van az országnak, a mely működése terén ily szép eredményre mutatott. De még nincs teljesen befejezve a mű. Még nem szabad megpihennünk; mert épen most jutottunk el egy olyan forduló ponthoz, ahhoz a kérdéshez, a melynek szerencsés megoldása munkánk és eddigi fáradaimaink értékét megkettőztetheti. Ez a nagyfotosságu kérdés az elhelyezés kérdése s az a kérdés, hogy internátussal egybe kapcsolt vagy internátussal nem bíró legyen ez a mi intézetünk.

Szerintem internátussal egybekapcsoltnak kell annak lennie és mint ilyen né fejlesztendőnek oly telken kell megépülnie, a melyen szépészeti szempontból is órák dícsékvése lehet a városnak és a nőegyletnek és a mely e célra minden tekintetben elég és megfelelő is.

Felkérem azért a Tekintetes Elnökséget és az egész egyesületet, hogy munkájában nem lankadva

A legszébb és legalkalmasabb	Karácsonyi és újévi ajándék	egy életnagyságu arckép, a melyet alattíri teljes felelősség mellett személyesen szállítok. Mindazon képek, a melyek élethűség, vagyis az arcképhez nem hasonlítanak, azt átvenni senki sem köteles. — Ezen örökre való emlékek Creon, Platin, Pastel és olajfestmény kivételben 6 forinttól kezdve készíttetnek. Minthogy az itti és vidéken általában szállított képekről számos olcsó és érdekes nyilatkozatok vannak birtokomban, azok bármiképen rendelkezésére állanak. Bővebb felvilágosítást készséggel adok.	Redlinger J. Brassó.
------------------------------	------------------------------------	---	-----------------------------

sőt annak sikere által lelkesítve, hasson oda s kövessen el mindent arra nézve, hogy ez a telek-kérdés a város részéről kedvező megoldást nyerjen.

A város és környékének növekedéséről első sorban a nők érdekéről van itt szó. Itt meg vagyok győződve a felől, hogy ha a nőegylet e czímen kér, mindent meg fog nyerni a várostól.

Sepsiszentgyörgy, 1902. okt. 31-én.

Kiváló tisztelettel vagyok:

Csánki Gyula. s. k.,
kir. tanfelügyelő

E leiratból kitetszőleg a polg. leányiskola államosítása már csak pár hó kérdése.

Miután az államosítandó polgári leányiskola nem csupán Kézdivásárhely város 5569 lakójának, de legfőképpen a hozzátartozó 54 község 65745 lakójának érdekeit szolgálja, ezt az iskolát életképessé, virágzóvá és valóban áldásossá csakis egy jól szervezett intézmény teheti.

A négy év alatt fokozatosan fejlődő iskolának 352 tanulója közül, a nagy tandíjterhek dacára is, 121 volt vidéki. Hogy ez utóbbiak száma, már a tandíjak alábbszállásával is, az állami iskolában emelkedni fog, az kétségtelen; de mennyivel más lesz az eredmény akkor, ha a vidéki szülők leánygyermeküket, előnyös fizetési feltételek s kellő, gondos felügyelet alatt, egy iskolai intézményben nyugodtan helyezhetik el. Alig pár órányira városunktól a kárpátok tulsó oldalán ezerekre megy azon magyar polgárok száma, a kik szívesen visszaküldnék leánygyermeküket a magyar bazába, ha azoknak sorsa és jövője iránt nyugodtak lehetnek. Ekkor pedig ez intézet olyan nemzeti és kulturmissziót teljesítené, melynek hatása túl érne az ország határára, s áldásos működésével nemzeti szellemet ápolna és teremtené azoknál is, a kiknek ezt ma fájdalmasan nélkülözniük kell. Végül az államosítandó polgári leányiskola évszázadokra alapítatik meg s mint ilyen intézménynek az elősorolt indokoknál fogva és a leány nevelés természeténél fogva is, most a megoldásnál kell aképen kibontakoznia, hogy annak minden létfeltételi kelléke szem előtt tartassék és megadassék s ezek folytán országos fontosságú helyén, csakugyan egy magas színvonalon álló intézmény legyen s valamennyi előbb elsorolt célokat szolgálhassa.

Mint értesülve vagyunk, a Jótékony Nőegylet a telek megszerzéséért és az intézmény iránti közös törekvést f. hó 5-én küldöttségileg járult a város Polgármesteréhez, kérést nyújtott be a város képviselőtestületéhez s ugyancsak kérésekkel fordult a vármegye Tek. kir. Tanfelügyelősége és vármegyénk

Nagyméltóságú Főispánja útján, a vallás- és közokt. m. kir. Miniszter ur. Ónagyméltóságához.

Arról is biztos tudomásunk van, hogy a kézdí-vásárhelyi jót. nőegyleti polgári leányiskola az 1903-ik évi állami költségvetésbe már fel van véve s így biztos reményünk lehet arra, hogy 1903. szeptember havában, mint állami iskola fogja folytatni működését, sőt a dolgok gyors lebonyolítása esetén saját hajlékában fogja teljesíthetni annyira szükséges misszióját.

Most tehát a sor városunk nemcsak képviselő-testületén van. Ha megadja a szükséges telket, a miben nincs okunk kételkedni — rövid időn saját hajlékában fogja az állami polgári leányiskola terjesztetni a művelődés áldásait; a mi hogy minél előbb így legyen mi s velünk együtt a Székelység minden barátja szívből óhajtja.

A székely iparkamara közgyűlése.

Marosvásárhely, 1902. okt. 29.

(Folytatás és vége.)

Élénk érdeklődést keltett a székely fiuk ipari kiképzetéséről betérjesztett jelentés.

E szerint a kereskedelmi kormány felhívására a székelyföldi főispánok, Székely egyet és a kamara, a tuznádi székely kongresszus alkalmával tartott értekezleten meggyőztek abban, hogy a székely fiuk ipari kiképzetésénél az eddigi eljárást követik. Az az állami gyárakban és magániparosoknál helyezik el az ipari pályát kereső székely fiukat. Szükségesnek tartják azonban, hogy a Budapestre helyezett székely iparos tanoncok részére egy Otthon létesíttessék, hogy egyrészt tehetségesebb ifjaink a jelesebb ipartelepeken is elhelyezhetők legyenek, melyek tudvalevőleg tanoncok gondozásával nem foglalkoznak, másrészt azok számára erkölcsi és más kívánalmaknak megfelelő felügyelet biztosíttassék. Tekintettel azonban arra, hogy az idén is 50 fiut kellett elhelyezni, akik árvaság és teljesen szegénység miatt talán elvesztek volna és hogy a kamara gondozásában több mint 1000 székely iparos tanonc van (egyrészt iparos szakiskolákban) kiknek segítésére az állam által nyújtott 8000 korona segély kevésnek bizonyult, elhatározták, hogy a segélynek 12.000 koronára leendő felemelését kérelmezik. Indoka ennek egyfelől a keresk. miniszter azon kívánságában rejlik, hogy a székely fiuk az erdélyi városokban nevelendők ipari pályákra, itthon pedig, különösen nemzeti városokban az

iparosok ruházat s más czímen a tanoncok segélyezését követelik, másfelől azon nemzeti czélban, mely szerint az erdélyi városok magyar iparos közönségét erősíteni szükségesnek látszik, s erre a székely nép fiából nevelt iparosok teljesen alkalmasok lesznek.

Folytatólag levelező tagokat választottak, a kik bár nem iparosok és kereskedők, a székely közgazdasági érdekek támogatásához a kamarának erős segítségét nyújthatnak.

Megalakították azután a bizottságokat. A közp. bizottság tagjai lettek: Harmath Sándor és Schwartz Zsigmond kereskedők, Kérel Károly és Várad Márton iparosok; Számvizsgálók: Petrás Góza, Verzár Kálmán, László Samu, Sultz József; pénztárosok: Harmath Sándor; gazda: Putelei Márton.

Igen fontos határozatot hozott a kamara a debreczeni Székely Társaságok kedvezményezésére, a debreczeni és aradi karácsonyi bazár ügyében, hol székely ipari és házi ipari czikkek lesznek kiállítva. Az egész székelyföldről részt vesznek ezekben a bazároknak. A keresk. kormánytól 1000 K. segélyt kért a kamara melylyel a bazári tárgyakat össze vásárolni és közvetíteni lehessen. Háromszék és Udvarhelymegye iparfejlesztő bizottsága is összegyűjtött és elküldte az ott kapható tárgyakat; utóbbi a költségekre is megszavazott 600 koronát. A kamara 200 koronát ad e célra.

A sepsiszentgyörgyi állatvásári illeték fellemelését nem hozta javaslatba, ellenben pártoló felirattal támogatja az aradi kamara azon előterjesztését, hogy az államsegélyt élvező gyárosok köteleztessenek kizárólag hazai építők és munkásokkal, hazai anyagból dolgoztatni. Eddig több esetben osztrák építők és osztrák anyag felhasználásával építettek a magyar állam segélyét élvező gyárosok.

Végül Bürger Albert alelnök indítványára felirattal intőz a kamara a keresk. kormányhoz, kérelmezve a Budapestre és onnan járó közvetlen kocsik fenntartását és a jelenben használt kopott, rossz kocsiknak jobb, folyósos kocsikkal leendő kicserélését.

NAPI HIREK.

— Személyi hír. Csánki Gyula, Háromszék-vármegye érdemes kir. tanfelügyelője, november 7-én délután Kézdivásárhelyre érkezett az itteni iskolák látogatása s egyéb hivatalos teendőik elintézése czéljából. Este 5—7 óráig az iparos tanoncziskolát látogatta meg, szombaton a polgári leányiskolát s részt

TÁRGZA.

Kolozsvártól Szászvárosig.

I.

Ez év augusztus és szeptember havában egy kis kényszer utazást tettem Kolozsvártól Szászvárosig. Mivel ez az utazásom kényszer utazás volt, vagyis akkor és oda mentem, a mikor és a hová parancsolták, Erdélynek eme szép vidékéről még halvány képet sem festhettek, csakis egy pár tapasztalatról akarnak a jelen, igénytelen sorokban beszámolni.

Augusztus hó 22-én reggel öt órakor indultunk Kolozsvárról Torda felé. Elindulásunk alkalmával szép idő volt; azonban alig hagyjuk el Telek községet, mely Kolozsvártól két óra járásnyira délre fekszik, s melyhez rendezetlenség tekintetében foghatót a Székelyföldön hiába keresünk, be kezdett borulni az ég s a mint a „Hármas Fogadó” hoz értünk, mely Kolozsvár és Torda között mintegy félutón (Kolozsvártól 16 klmre) van, elkezdett szitálni az eső. Fél órai pihenés után, melyet az említett fogadónál tartottunk, tovább folytattuk utunkat. Az eső azonban nemhogy szűnt volna, hanem mind jobban és jobban hullani, a mi, tekintve, hogy 30—35 kilogramm súlyt kellett magunkkal vinnünk, egy cseppel sem volt kellemes. De az égiek nem kegyelmeztek; áztunk, fáztunk, míg végre déli 12 órakor beértünk Tordára.

Délután pihenőt tartottunk, a mi a 30 kilométeres fáradtságos ut után bizony szükséges is volt és jól is esett kifáradt testünknek. Este felé megtekint-

tettük a várost, a mely jelenleg szépen fejlődésnek indult s megnéztük Tordának nevezetességét, azt a hidat, a „mely épült ott helyben.” Miután kiki a gyönyörű Tordai-Hasadékról egy egy képes levelező-lapot küldött hozzátartozóinak s esetleg szíve választottjának, pihenőre törtünk. Nem valami fényes szállóban, nem ágyban párnák közt hajtottuk le fejünket, hanem csűrökben, az istállók padlásán, kemény szalmára, a hol szél uram csak amúgy füttyörészett. Még a legkényesebb társam is ki ez előtt még a légvonal (ezug) említesére is összeresztett, most ugy aludt, mint a bunda.

A négy órai ábrósztó nagyon rosszul esett s habár úgy zugott az eső, mintha csak öntötték volna, mégis csak fel kellett kelni, mert hát a parancs, parancs és azt teljesíteni kell.

Öt órakor indultunk utnak szakadó esőben Felvincz felé. A mint Tordát elhagytuk, nyugat felől előnkbe tűnt a Tordai-Hasadék, mely az esős idő és a köd dacára is meglehetősen festői látványt nyújtott. A természetnek e csodáját csak így távolról szemlélhetők, s így sem teljes pompájában.

Az uton, egész Felvinczig vert az eső. Délfelől járhatott az idő, midőn ide megérkeztünk. Ez egy napi utunk, habár csak 18 kilométert tettünk meg, sokkal fáradtságosabb volt, mint az előző napi. Igen, mert az előző napon csak fele úján vert az eső, ma pedig mind végig.

Itt is hideg csűrben, szalmán kellett megtelepednünk, hogy fáradalminkat kipihenjük. Hiába akartunk bemenni a házba, hogy megszáritsuk magunkat, a lakók nem engedtek s ha valamiről kérdezősködtünk, feleletre sem méltattak. Itt a szé-

kely vendégszeretetet hiába kerestük, még nyoma sem látható. Magukba zárkoztak, szótlanok, minden idegennel szemben hidegek a lakók. S hogy miért, kérdeztük, kutattuk az okát. S végre sikerült megtudnunk. Ugynevezett „hivók” az új vallás hívei, s ebben meg volt magyarázva minden. Mert tetszik tudni, a „hivó” csak „hivó”-vel szemben nyílt, bizalmas, őszinte, mással senkivel sem.

A délutáni időt itt is pihenésre használtuk s előkészítettük magunkat a másnapi utra. Másnap, 24-én vasárnap volt. Gyönyörű napfényes idő köszöntötte a nagy természetet. S habár vasárnap volt, mégis folytatni kellett utunkat.

Míg az előző két napon az eső miatt áztunk el; ma a nagy meleg miatt lettünk „csafaró” vizesek. Szerencsére nem kellett nagy utat tennünk. Csak Enyedre mentünk, mely körülbelül 12—14 klméter távolságra fekszik Felvincztől, Enyedtől északra, Maros-Décs közepén, hol a Maros egy völgykanyarban szorult össze, van a „miriszlói emlék,” melyet Alsó-Fehérvármegye állított a Mihály vajda fölött nyert győzelem emlékére. Midőn itt elvonultunk, szívünk eltelt dicső elődeink nagy tetteivel, s oly jól esett volna itt időzni, elmerengeni a múlt szép napjain, de nem lehetett, mennünk kellett. Tíz óra-kor érkezünk be N.-Enyedre. Szállásainkra vonultunk a mi itt is csűrökben, padlásán, szalmán volt. Azonban nem parasztkodhatunk az enyedi vendégszeretetről. Adtak a mit kértünk, a mire szükségünk volt. Meglátszott, hogy magyarok s hogy megőrizték az igazi vendégszeretetet. Az is megtörtént, hogy egyik-másik kollegámat meghívták egész ismeretlen helyre és jól megvendégelték.

vett a „Háromszékvármegyei Tanítótestület“ rendkívüli közgyűlésén is.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy miniszter Lázár Kálmán székelyudvarhelyi kir. ügyészséget áthelyezte a marosvásárhelyi kir. ügyészséghez.

— **Halálozás.** Id. Lauritsch Manó, föld-birtokos, szállodatulajdonos, Fogaras város képviselőtestületének és Fogarasvármegye törvényhatósági bizottságának rendes tagja, november hó 2-án, áldásos élete 84-ik évében Fogarason meghalt. A boldogultban Reissner Hugó m. kir. honvéd őrnagy, a kőzdívasárhelyi honvéd zászlóalj derék parancsnoka apókat gyászolja. Nyugodjék esendesen!

— **Tisztviselők kérénye.** A tisztviselők nevében Vörös László országgyűlési képviselő szerdán kérényt adott be a képviselőházhoz az 1600 koronás legkisebb fizetés iránt. A kérényben a tisztviselők kéri, hogy a IX. X. és XI. osztályban levő, körülbelül 20.000 tisztviselőre nézve fogadja el a törvényhozás a tavalyi tisztviselői kongresszus előterjesztését s mindenekelőtt adja meg az 1600 korona kezdőfizetést. Ha ez nem adatik meg, az utóbbi három osztályban levő budapesti tisztviselők rosszabb helyzetbe jutnak, mint eddig voltak. De meg kell adni az 1600 koronás minimumot, mert a végrehajtási törvény megadja, továbbá, mert az osztrák és a bosznia-hercegovinai tisztviselők is megkapták. A kérény utal arra, hogy 20.000 család megélhetésére való tekintettel nem lehet sok az az 5 millió korona, a menyivel többé kerül az 1600 koronás minimum az 1400-asnál.

— **Ifjú leány halála.** Márkosfalvi Barabás Aranka, egy 18 éves, kedves ifjú leány, nehezi Barabás Ignác földbirtokos és a kőzdívasárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület volt buzgó karnagyának leánya, folyó hó 5-én, rövid, de kínos szenvedés következtében, özvegy édes anyjának végtelen bánatára, váratlanul meghalt. Földi részeit november hó 7-én délután 2 órakor helyezték nagy részvét között örök nyugalomra a csőfalvi ev. ref. temetőkerben. Legyen alma édes!

— **Aki jó képet akar magáról vagy családjá tagjairól készíttetni,** annak melegen ajánljuk figyelmébe Redlinger J. brassói arcképfestészeti vállalatát. A mint a nekünk bemutatott nagyobb aranyu arcképekből meggyőződünk, a nevezett vállalat igen szolid, csinos és pompás kivitelű arcképet produkált városunk több intelligens lakójáról már eddig is, s ezért — bár ezégek ajánlásával egyáltalán nem szoktunk foglalkozni — szívesen ajánljuk Redlinger vállalatát s lapunk ma számában között hirdetését olvasóink figyelmébe.

— **Halálozás.** Jánosfi Ferencz szentivánborsfalvi m. kir. állami elemi iskolai tanító, életének

30-ik, buzgó tanítói működésének 9-ik évében, okt. 26-án, hosszas, súlyos szenvedés következtében elhunyt. A boldogult egyike volt a „Háromszékvármegyei Tanítótestület“ szerényen, csendben, de lelkes buzgósággal működött tagjainak. Nyugodjék esendesen.

— **Katalin-estély.** A kőzdívasárhelyi „Kereskedő Ifjak Társulata“ szokásos Katalin-estélyét az idén is megfogja tartani. Az estély november 29-én lesz a városház dísztermében. A rendező bizottság szerényen működik az estély műsorának összeállításán s már eddig sikerült megnyernie felolvasás tartására Gáspár István, főgymnasiumi tapárt s hegedűjátékra: Schneider F. főgymnasiumi tanárt. A műsort nemskára közölni fogjuk.

— **Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségpénztár igazgatósága** okt. hó 28-án tartotta rendes negyedévi ülését. Ez ülésen hozott határozatot az igazgatóság azok kérelme fölött, akik egyszerre tíz tagsági könyvvel akarják biztosítani magukat. Ezen az ülésen tárgyalta az igazgatóság Vujevich Benő, nemes-militári, Vianovazky József, nántúli és Pancsula Elek, sumjáczi lakos földművelők kérelmét, akik segélyért folyamodtak az igazgatósághoz, s akiknek bár betegségük nem balesetből származott, arra való tekintettel, hogy a szerződésileg elvállalt gazdasági munkát betegségük miatt nem tudták teljesíteni, s így egész nyáron keresetképtelenek voltak, az igazgatóság 150—150 illetve 60 K. rendkívüli segélyt utaltványozott.

— **A budapesti Bogdány S. osztályosors-jegy-elárutató cég** mai hirdetését t. olvasóink különös figyelmébe ajánljuk. A cég mesés szerencséről ismeretes, mert nála huzták ki a 600.000 koronás főnyereményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

— **Kereskedelmi Miniszter** fontos rendeletet adott ki a minap a Munkás-segélypénztári tagok felvételi és biztosítási díjainak beküldése tárgyában. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy a hatóságok a befizetési lap hátuljára postadíj utánfizetés nélkül minden egyes esetben ráírhatják, hogy a kérdéses összeget kinek a részéről terjesztik fel milyen célra. Ez az üdvös rendelet nagyon meg fogja könnyíteni a hatóságoknak a különösen a közönségi jogyzóknak dolgát; mutatn eddig mindig külön levélben kellett felvilágosítást küldeniök arról, hogy az egyidejűleg feladott összeget ki fizette be, s mire vonatkozólag, felvételi díj képen-e? vagy eséplőgép biztosítási díj gyanánt, vagy egyéb célra. Ez az üdvös rendelet tehát igen nagy mértékben egyszerűsíteni fogja az eljárást.

Délután szabad időnk lévén a várost tekintettük meg. Az annyiszor elpusztított, feldúlt város rendezett utcáival, szép csinos épületeivel mindnyájunkat bámulatra ragadott. A reformátusok híres kollegiuma hatalmas épületével a maga egyszerűségében is valami imponáló. Látszik, hogy a tudományok hajléka, hogy a mzsáknak és az erőnyeknek van szentelve. Gazdag könyvtára van, melynek alapját oly egyének vetették meg, mint: Alsted, Basire Izsák, Piscator, Bisterfeld és Páriz-Pápai Ferencz, a híres szótár író, kik ez intézetnek első, hírneves tanárai valának. Ez intézetnél működött Apáczai Oseri János az első magyar enciklopédia írója is, kinek neve a magyar tudományosság történetében arany betűkkel van fellejegyzve.

A történelmi nevezetességű, az igazi magyar vendégszeretetéről híres városból másnap, 25-én, hétfőn kora hajnalban indultunk el. A rózsá ujjá hajnal még alig pirkadt, a keleti hegy ormok fölött még alig piroslott az ég, utban voltunk. Nem is esoda. Nagy ut volt előttünk, Sárdra kellett mennünk, mely N.-Enyedtől mintegy 35—40 kilométernyi távolságra fekszik. Tikkasztó hőség, égető meleg volt, a minek következtében nagyon kifáradtunk. Az egész uton szomjaztunk, pedig minden községben a hol csak átvonultunk edényekben vizet tettek ki az útszélre. Igen ám, de mi is úgy voltunk, mint Tantalus; a mikor inni akartunk, nem találtunk egyen a viz, hanem nem hagyták, hogy igyunk. Így, elgyengülve a szomjaságtól és az éhségtől délután 3 órakor megérkeztünk Sárdra. Sárd kisnőy oláh község a zalatnai égbenyuló hegyek alatt, az ugynevezett „Hegyalján“ fekszik. Habár reggel óta nem

ettünk, mégsem esett jól az étel; kifáradt testünk pihenést kívánt. Nem volt senkinek kedve sétálni menni. De hová is ment volna ebben a községben, a mely kánikulai melegben is oly sáros, hogy térdig kell az embernek benne usznia.

Az éj alatt kipihelve a fáradalmainkat úgy a hogy, 26-án, kedden Gyulafehérvár felé vettük utunkat. Alig hagytuk el Sárd községet, feltűnt a püspöki székesegyház a gyulafehérvári várban és a Rozsámál híres szőlőjével, a mi biztatólag hatott reánk. 10 órakor már gyulafehérvári várban voltunk s elfoglaltuk szállásunkat a 31-esek kaszárnyájában. Kipihelve és rendbe szedve magunkat, délután megtekintettük a hatalmas püspöki székesegyházat, mely a középkori góthikus építkezésnek egyik ritka s hazánkban talán páratlanul álló emléke. Megnéztük a nagy Hunyadiak sírját, kőkoporsóit, melyek a templomban vannak elhelyezve. Gyulafehérvár az utóbbi néhány év alatt sokat haladt, sokat fejlődött. A várban a kath. főgymnasium új díszes palotát kapott. A Károly-kapu bejáratától jobbra hatalmas lakóháza épült az utászok (pionir csapat) számára. A város is sokat szépsült; utcái rendezettek lettek, gyalogjárói több helyen aszfaltburkolatunk. A város kellős közepében szép színház van. Az estét itt töltöttük vig poharazás, ezigány zene mellett. Ugy 11 óra felé pihenőre tértünk, hogy másnap újult erővel folytathassuk utunkat.

Biró Lajos,
főgym. tanár.

A szerkesztő postája.

Lemhény község képviselőtestületének.

„Darányi miniszter Kőzdívasárhelyen“ ezimű cikkünkben mi egy szóval sem írtuk, hogy Lemhény község vagy képviselőtestülete nevében, vagy megbízásából járult volna a küldöttség a miniszter elé. A ki ilyet állított a képviselőtestületben, az nem olvasta el jelzett cikkünket. Ott ugyanis szóról szóra ez áll: „Lemhény községből jött egy küldöttség, szintén az arányosítás megszüntetését s az erdőtervény módosítását kérény.“ Nyilatkozatuk eként tárgyaltan lévén, közlését nem láttuk szükségesnek.

CSARNOK.

A honvédek sirjánál.)*

Irta: Zsögön Zoltán.

Nehéz csatában elhullott nagyok,
Édes szabadságról álmódjotok;
A büszke trónt megrémítő tusán
Ezért vértettetek, ezért csupán.
En elsirom a rég titkolt panaszt.
Álmódjotok! Ne halljátok meg azt,
Mitől átok kél ősök ajkain
S a porló szívben támad újra kin.

Mitenni már semmit sem akarunk,
Ismét lánczot csörget vitéz karunk;
Arannyal vonják be békónk vasát,
S nekünk tetetik a fényes cifraszág.
És bár itthon koldusként görnyedünk
S külföld előtt kétségessé lett nevünk,
Mi a szennyet nem mossuk le azér' —
S hűségünkért magas mosoly a bér.
Gyűnyos mosoly! ez fáj; de hallgatunk,
Mert nyomban rá babát: szobrot kapunk,
Vihetik oszi' kincsünket szerte-szét,
Még megcsókoljuk a rablók kezét.

A „régí dicsőség“ feledve már!
Nyakunkra fészkelte a sötét madár,
Karmával szívünket facsarja ki
És nincsen egy lélek, nincsen, a ki
Ézilánkká szaglatná olyvos nyakát
S szabaddá tenné e szegény hazát!

Nem látjuk, hogy inog már e talaj,
Hogy csak süket fülekre lel a jaj
És inceselő pribék míg rák nevet
Nem látjuk meg, hogy vág rajtunk eret;
Eszünkbe sem jut, míg ölekezünk:
Tizenhárom sebből még vérezünk!

Nem tudni! a végzet mikor talál;
Dieső napunk már is homályban áll;
Ha majd zivatar zug fejuink felett,
S villámok korbácsolják az eget
És borzalmas sir nyit száját reánk:
Tőlünk oda vészhet szegény hazánk.

S akkor pródává lesz az ősi föld,
Rómes kacaj fülünkbe majd süvölt:
„Ez hát, magyar! a büszke öntudat?
Hősök, ti! ha-ha-ha, vitéz nyulak!“
... Nem, nem a szent Istenre, nem soha!
Soha sem lesz sorsunk ily mostoha,

— Fájdalmunk szatyrája ez csupán —
Nem veszhetünk el annyi vér után!
S szemünkbe sem kaczag a fél világ,
Míg Istenünk egy honfit élni hágy,
Míg szívünkben parányi szikra él
És míg lesz bennünk egy kis esőppnyi vér!

Nehéz csatában elhullott nagyok,
Ti, csak szabadságról álmódjotok —
S ha szól a kürt, fiatok sikra száll —
Édes, szent álmotok valóra vál!

*) A Budavár bevételénél elesett honvédek sirjánál nev. 1-én szavalt a szerző.

Hirdetések.

Általunk kifizetett
főnyeremények

A m. kir.

OSZTÁLYSORSJÁTEK

november 20-án kezdődő HUZÁSÁRA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az I-ső osztályhoz:

1/8 K. 1.50 1/4 K. 3. — 1/2 K. 6. — egész K. 12. —

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt

KIS SZAMOK:

1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSE SZÁMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA

BOGDÁNY S.

BUDAPEST, Sas-utca 23. I.

Telefon 14—41.

300.000 kor. a 240-es száma. 400.000 kor. a 1119-es száma. 200.000 kor. a 46.006-es száma. 100.000 kor. a 79.539-es száma. 90.000 kor. a 2407-es száma. 40.000, 30.000 és sok más nagyobb nyeremény.

Butorozott

szoba külön kijárással kiadó, a cser-nátoni uton.

Értekezni lehet Török Bálintnéval.

(216. 1—1.)

HIRDETMÉNY.

Ő cs. és apostoli kir. Fenségeinek legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendelése. Az ez a sorsjáték a már mellette tisztá jövedelem következő közhasznú és jótékony célokra fordítottat 11 (tizonegy) egy millió részben: 1. a vagyon-talan állami tisztviselők özvegyei és árvái sorélyezésére szánt alap, 2. a közdivá-sárhelyi és vidéki Rudolf kórház, 3. a Magyar Gazda-szovnyok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos központi frak-ból-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorotya egye-sület, 6. a budapesti Iső gyermekmenhely-egye-ület, 7. a horvát Mensa Aca-de-mia, 8. a Stefánia pesti gyermekkórház egylet, 9. a országos díjlok-egylet, 10. a budapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária congregatió.

Ezen sorsjáték ö-szes, 7691-ban megá-lapított nyereményei az alább következő já-tékterv szerint 365,000 koronára ruznak, és pedig:

1 főnyerem-ny	150.000 K.	2 nyeremé-y	5.000 K.	50 nyeremé-ny	100 K.
1	50.000	5	2.000	100	50
1	20.000	10	1.000	1000	20
1	10.000	20	500	6500	10

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki.

A huzás visszavonhatatlanul 1902. évi december hó 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottó-jöve-k igazgatóságánál Budapesten (Osepelrakpart, Vámpalota), továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és sö-hivatalnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-, tözsdében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. évi július 1-én.

(209 2—6)

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-Társulat kiadása

REMEKÍRÓK

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kisfaludy Károly
*Arany László Kisfaludy Sándor
*Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
*Berzsenyi Dániel Madách Imre
*Csiky Gergely vikecs Koloman
*Csokon y V. M. Pazmán Péter
*Ozuczár Gergely Petőfi Sándor
*Deák Ferencz Reviczky Gyula
*Eötvös József hr. Széchenyi Ist. gr.
*Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János Teleki László gr.
*Gyöngyössi I. *Tompá Mihály
*Gvadányi József *Vajda János
*Kármán József *Vörösmarty M.
*Katona József Zrínyi Miklós
*Kazinczy Ferencz műveit.
*Kemény Zsigmond

Népius lyra Nédballadák
Kuruczoköltészet

*A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magá-nak szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen iók művei más verseny-jűtje-ményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remek-írók 5-5 kötetes kötetek felölti a leg-bebecsőbb, mit a magyar szellem te-mertett és hivatva van arra, hogy minden család könyvtár gőrzőce legyen.

A Franklin-féle Magyar Remek-írók kiállítása méltó a nemzet, mű-veltségéhez. Kötecs pályanyertes,

művészi, erős angol vászonkötés; a papírja famentes, soha meg nem sár-guló; betűi külön e ezéltá készűlték.
A Franklin-féle Magyar Remek-írók öt kötetes sorozatokban jelenik meg: minden főlévben egy-egy öt kö-etből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remek-írók 10-fizetőinek külön kedvezmény képen a tavasszal megjelent új magyar Shakspeare kiadás, 6 vasok kötetben, díszkötésben 20 korona — kivétel-sen árban szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona; az eddig for alomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remek-ei e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörös arty, Szász Károly, Léway József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos ártletésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar-Remekírók gyűjteményének. Meg-rendelhető a Magyar-Remek-írók-ka-ki egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar-Remek-írók 5 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely öszszeg havi részletekben törleszthető; a hat köte-tes teljes Shakspeare kedvezményára 20 K. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltek meg.

Sajtó alá rendezik és az illető író letét és munkáinak jel-lenzését felöltő be-vezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Báncs Ferencz
Bánócs József
Beöthy Zolt
Barzaviczky Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erdődy Béla
Erdélyi Pál
Fereneci Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Hönnrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Léway József
Négyvessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Vácz János
Vadnay Károly
Voinovich Géza
Zoltváry Irén

E fényes névsorb-z-tosítékot nyujt arra nézve, hogy a Ma-gyar Remekírók meg-bízható és zívve-gót adja a főlott munkáinak s hogy minden életrajz-on-álló becsűmunka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

II. sorozata

épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkáiból II. kötet. Sajtó alá ren-dezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá ren-dezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.

Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

(190. 5—P.)

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

Tompá Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Léway József.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Fereneci Zoltán.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkere-eske-dés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kéz-í-ásárhelyti.